

Webová podoba projektu Strategie AV21 „Přerušená paměť – zaniklá a zanikající podoba českého venkova“

V rámci akademického projektu Strategie AV21 byl v Oddělení pro výzkum kulturního dědictví EÚ AV ČR, v. v. i., v roce 2020 řešen úkol *Přerušená paměť – zaniklá a zanikající podoba českého venkova*, jenž spadal do programu *Paměť v digitálním věku*. Cílem aktivity bylo připravit rozsáhlejší prezentaci v internetovém prostředí (na webu ústavu) na aktuální téma z oblasti výzkumů kolektivní paměti, paměti krajiny a příbuzných oblastí. Hlavní zájem badatelského úkolu se zaměřil na vybrané oblasti českého venkova, v nichž byla tradiční kulturní krajina a s ní spojená kulturní paměť buď zcela zničena, nebo výrazně postižena. I s ohledem na sbírkové fondy ústavu byla pozornost věnována oblastem s těžbou uhlí (severní a severozápadní Čechy, severní Morava a Slezsko), obcím postiženým výstavbou přehrad (např. vltavská kaskáda a mnoho jiných) a regionům zasaženým vytvořením pohraničního pásma a vojenských prostorů (Šumava, Libavá ad.). V této souvislosti vzniklo několik odborných textů – úvodní objasňuje bádání nad kolektivní pamětí a stručně charakterizuje pojetí kulturní paměti a jejího vztahu k místům paměti (P. Židov a J. Otčenášek) v širším odborném kontextu. Poté následují vstupní odborné texty ke třem výše zmíněným oblastem

zájmu – *Vodní nádrže a přehrady, Povrchová a podpovrchová těžba uhlí a Vojenské prostory a hraniční pásmo* (L. Příkaský a J. Otčenášek), jež jsou doplněny přehledovými mapami. Po rozkliknutí některé z uvedených oblastí se uživatel dostane k prezentovaným fotografiím ze sbírek ústavu, které jsou členěny podle obcí a příslušným způsobem pasportizovány. V oddílech věnovaných přehradám a těžbě uhlí jsou snímky členěny podle jednotlivých vodních nádrží a dolů či lomů a poté podle dotčených obcí. Oblasti zasažené zřízením vojenského prostoru či hraničního pásma jsou rozdělené podle období vzniku a fungování těchto vojenských zařízení a poté také podle obcí.

Celá podoba webové prezentace je koncipována s ohledem nejen na odborné, ale i na laické uživatele. Rozsahy odborných textů jsou přizpůsobeny obdobným webovým výstupům v internetovém prostředí, aniž by ztrácely cokoli z vědecké úrovně. Fotografie byly mnohdy pořízeny krátce před zničením objektu, hrají tudíž významnou roli při případném procesu rekonstrukce či obnovování přerušené paměti lidí i kulturní krajiny.

Výsledek projektového úkolu je veřejně dostupný na tomto odkazu: <http://prerusenapamet.eu.cas.cz/>.

Jaroslav Otčenášek (EÚ AV ČR, v. v. i.)